

Dosarul nr. 2r-725/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Jud: C. Vârlan)

Instanța de apel: Curtea de apel Chișinău (Jud: M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

DECIZIE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Nina Vascan

examinând recursul declarat de către Alexandru Mițul,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Mițul
împotriva lui Ion Slobodzeanu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de
judecată,

împotriva încheierii din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a restituit cererea de apel depusă de către Alexandru Mițul,

c o n s t a t ă :

La 24 august 2018, Alexandru Mițul a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ion Slobodzeanu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de
judecată.

Reclamantul Alexandru Mițul a solicitat recunoașterea existenței datoriei în
sumă de 600 euro și 600 dolari SUA, încasarea din contul pârâtului Ion Slobodzeanu
în beneficiul său a datoriei în sumă de 600 euro și 600 dolari SUA, a taxei de stat în
sumă de 600 lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică.

Prin hotărârea din 21 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,
acțiunea înaintată de Alexandru Mițul a fost respinsă, ca neîntemeiată.

S-a dispus încasarea din contul lui Alexandru Mițul în beneficiul statului a
taxei de stat în sumă de 660 lei, echivalentul a 18 euro și 18 dolari SUA, convertiți în
lei moldovenești potrivit cursului Băncii Naționale a Moldovei.

La 18 februarie 2019, Alexandru Mițul a depus cerere de apel nemotivată,
solicitând admiterea apelului, scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii din
21 ianuarie 2019 a primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea
de chemare în judecată să fie admisă.

Prin încheierea din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins
cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de
Alexandru Mițul. S-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii
de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat în sumă de 495 de lei, fiindu-i
acordat un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii. S-a explicat
apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi
considerată depusă și va fi restituită.

La 08 mai 2019, Alexandru Mițcu a depus cerere suplimentară, prin care a solicitat anularea încheierii din 28 martie 2019 și eșalonarea achitării taxei de stat.

În susținerea solicitării de eșalonare a plății taxei de stat, Alexandru Mițcu a prezentat copia legitimației de pensionar seria CA, nr. 170235, care confirmă faptul că apelantul beneficiază de pensie în sumă de 2344 lei (f.d. 44), certificatele nr. 4383 din 02 mai 2019 și nr. 4384 din 02 mai 2019, eliberate pentru Alexandru Mițcu și Marina Mițcu de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ce confirmă lipsa datelor în Registrul evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale (f.d. 46) și copia contului eliberat pe numele Marinei Cerempei cu privire la declarațiile anuale, trimestriale și lunare (f.d. 47). Totodată, Alexandru Mițcu a menționat că trăiește împreună cu fiica Marina Mițcu și trei copii ai ei, dar certificatul cu privire la componența familiei îl va prezenta ulterior.

Prin încheierea din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea cu privire la eșalonarea plății taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Alexandru Mițcu. S-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate, și a bonului de plată a taxei de stat în sumă de 495 de lei, fiindu-i acordat un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Alexandru Mițcu, din motivul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel.

La 06 noiembrie 2019, Alexandru Mițcu, prin intermediul oficiului poștal a declarat recurs împotriva încheierii din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, Alexandru Mițcu a invocat că starea materială a sa este foarte dificilă, iar după tratamentele medicale, inclusiv și în staționar, starea materială s-a înrăutățit și mai tare, fiind în imposibilitate de a achita taxa de stat.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Prin scrisoarea din 22 octombrie 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces încheierea din 24 septembrie 2019 (f.d. 60), însă date despre recepționarea încheierii la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că cererea de recurs depusă de Alexandru Mițcu este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului rezultă că, la 24 august 2018, reclamantul Alexandru Mițcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului Ion Slobodzeanu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin hotărârea din 21 ianuarie 2019, a respins acțiunea înaintată de Alexandru Mițcu (f.d. 17, 26-30).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 februarie 2019, Alexandru Mițcu a depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea apelului, scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii din 21 ianuarie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă (f.d. 25, 37).

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În corespundere cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Alexandru Mițcu. S-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat în sumă de 495 de lei, fiindu-i acordat un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d 38-40).

Potrivit scrisorii de însoțire din 18 aprilie 2019, se confirmă faptul că instanța de apel a expediat apelantului copia încheierii din 28 martie 2019 (f.d. 41), fiind recepționată de Alexandru Mițcu la 02 mai 2019 (f.d. 42).

Ulterior, la 08 mai 2019, Alexandru Mițcu a depus cerere suplimentară, prin care a solicitat anularea încheierii din 28 martie 2019 și eșalonarea achitării taxei de stat pentru depunerea cererii de apel (f.d. 43).

Prin încheierea din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea cu privire la eșalonarea plății taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Alexandru Mițcu. S-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat în sumă de 495 de lei, fiindu-i acordat un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 51-53).

Conform scrisorii de însoțire, se atestă faptul că instanța de apel a expediat apelantului Alexandru Mițcu copia încheierii din 23 mai 2019 (f.d. 54), însă plicul însoțit de avizul de recepție a fost restituit cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 55).

Suplimentar, instanța de recurs menționează că la 23 iulie 2019, Alexandru Mițul, prin intermediul oficiului poștal a înaintat o nouă cerere cu privire la eşalonarea taxei de stat (f.d. 56).

Prin încheierea din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Alexandru Mițul, din motivul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel (f.d. 57-59).

Din conținutul încheierii recurate rezultă că restituirea cererii de apel a fost generată de faptul că apelantul Alexandru Mițul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței, referitor la prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat.

Sub acest aspect, Colegiul consideră că, încheierea instanței de apel este emisă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Or, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Instanța de recurs menționează că recurentul Alexandru Mițul a beneficiat de termen suficient pentru a înlătura neajunsurile și urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat cu desăvârșire de către ultimul.

În conformitate cu art. 100 alin (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Instanța de recurs constată că potrivit scrisorii de însoțire, Curtea de Apel Chișinău a expediat recurentului Alexandru Mițul copia încheierii din 23 mai 2019 prin care nu s-a dat curs cererii de apel (f.d. 54), însă plicul a fost restituit instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 55). Prin urmare, recurentul/apelantul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, de a a-și verifica poșta și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță în termenele prevăzute de lege. Or, faptul că încheierea din 28 martie 2019 a fost recepționată, iar încheierea din 23 mai 2019 nu a fost recepționată, demonstrează că recurentul s-a folosit cu rea credință de drepturile sale și a încercat să tergiverseze examinarea cauzei.

Mai mult, Colegiul judiciar menționează că prevederile art. 107 alin. (1) din Codul de procedură civilă indică asupra faptului că dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră

recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo. Astfel, în cazul în care recurentul/apelantul nu a informat instanța despre o altă adresă unde urmează a fi expediate actele de procedură, se consideră că actele expediate urmează a fi recepționate la adresa indicată în cererea de apel, iar în caz de nerecepționare demonstrează lipsa de responsabilitate din partea acestuia.

Suplimentar, instanța de recurs stipulează prevederile capitolului IV, pct. 75 din Hotărârea de Guvern nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, care stipulează că trimiterile poștale sosite în oficiile poștale de destinație se distribuie destinatarului la domiciliu (la parterul sediului persoanei juridice) conform adresei sau se înmânează la ghișeul oficiului poștal în aceeași zi, dar nu mai târziu de a doua zi de la sosire, ceea ce demonstrează că din 30 iulie 2019 (data indicată pe avizul de recepție) și până la 16 august 2019 (data restituirii adevărului) (f.d. 55), recurentul Alexandru Mițcu a avut termen suficient pentru a monitoriza procesul dat, fiind conștient că personal a înaintat cerere de eșalonare a taxei de stat.

Cu privire la argumentul recurentului despre faptul că starea sa materială este foarte dificilă, instanța menționează prevederile art. 85 alin (4) din Codul de procedură civilă, care stipulează că în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei, precum și art. 86 alin (1) din Codul de procedură civilă, care indică faptul că judecătorul, pînă la acceptarea cererii de chemare în judecată, soluționează cererile părților privind amînarea sau eșalonarea plății taxei de stat ținînd cont de situația lor materială. Dacă reclamantul nu a plătit în termen taxa de stat, instanța scoate cererea de pe rol.

Prin urmare, probele prezentate întru susținerea solicitării de eșalonare a plății taxei de stat nu sunt suficiente pentru a convinge instanța că într-adevăr starea sa materială este dificilă, deoarece nu au fost prezentate informații suplimentare, cum ar fi existența sau inexistența și situația conturilor bancare, documente sau înscrisuri cu privire la deținerea în proprietate a bunurilor imobile, mobile, cote de participare în întreprinderi, ce nu poate servi drept temei pentru admiterea cererii de eșalonare.

Mai mult, Colegiul învederează că suma de 495 de lei pentru plata taxei de stat la depunerea cererii de apel nu este exagerată, luând în considerare pensia recurentului Alexandru Mițcu în sumă de 2344 lei și obiectul acțiunii, dar și prevederile Codului de procedură civilă menționate supra, prin care legiuitorul identifică faptul că pentru scutirea sau eșalonarea de la plata taxei de stat, solicitantul trebuie să prezinte probe pertinente, care să confirme că este în imposibilitate de a achita taxa de stat. La caz, recurentul Alexandru Mițcu nu a prezentat probe plauzibile prin care să convingă instanța despre starea materială dificilă.

În acest context, instanța de recurs conchide că recurentul s-a folosit cu rea credință de drepturile procedurale, fiind conștient de faptul că la 18 februarie 2019 a depus cererea de apel nemotivată și trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și anume depunerea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor

procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În corespundere cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Colegiul consideră că instanța de apel a creat posibilități egale, suficiente și adecvate în folosirea mijloacelor procedurale întru susținerea poziției ambelor părți și nu a defavorizat nicio parte.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătorec contestat.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, stabilind în jurisprudența degajată că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea contestată este întemeiată și emisă cu respectarea cadrului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul depus către Alexandru Mițul împotriva încheierii din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău este neîntemeiat și necesită să fie respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Alexandru Mițul.

Se menține încheierea din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Mițul împotriva lui Ion Slobodzeanu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Galina Stratulat

Nina Vascan